

Kjærlighet i landbruket – en risikosport?

Dette er tittelen på et prosjekt og et svært viktig utviklingsarbeid ved Bygdeforskning i regi av Marit S. Haugen m.fl.

Bent Rune Sinnes



De retter søkelyset mot et vanskelig og til dels tabulagt tema, nemlig samlivsbrudd i landbruket. Et perspektiv er de følelsesmessige belastningene voksne og barn erfarer. Et annet er de ofte krevende fordelingssakene omkring eierskifte, samværsordninger og rettigheter. Haugen m.fl. sin forskning peker vel og på at samboere i landbruket bør vurdere å endre sin status til gift eller lage gode samboeravtaler. Slik begrenser de sårbarheten.

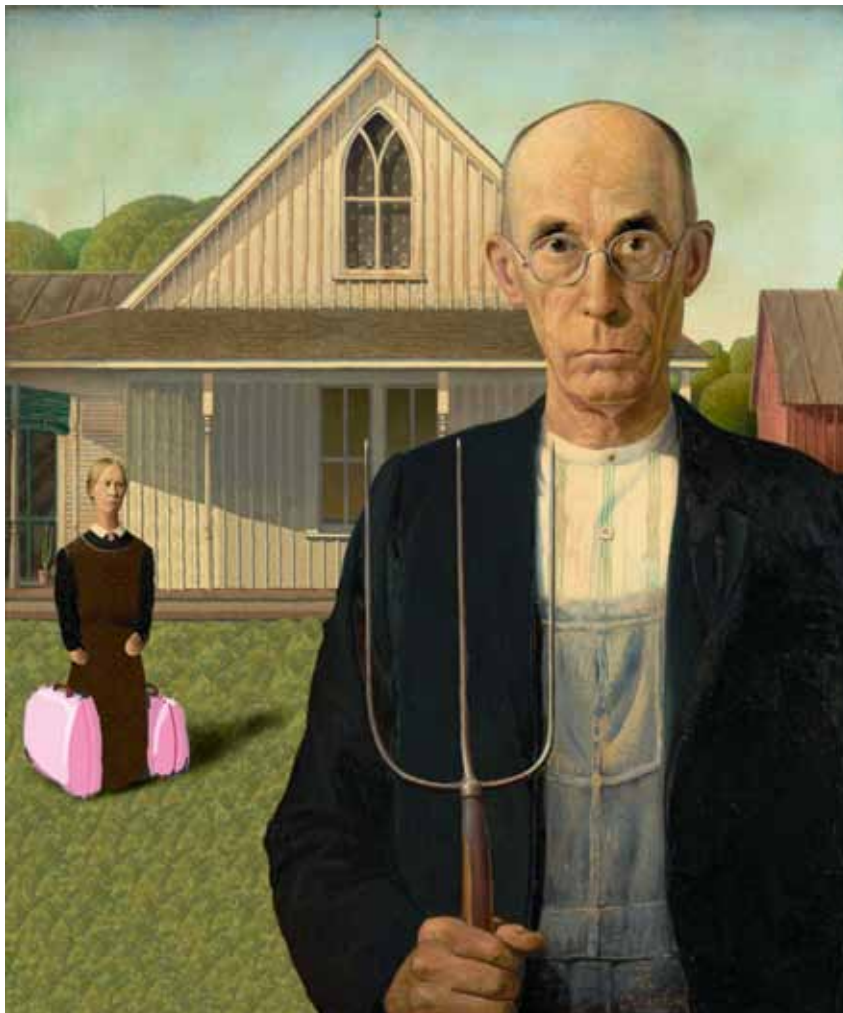
Forskningen deres antyder og at skilsmissemfrekvensen i landbruket er lavere enn landsgjennomsnittet. Man kan undre seg om dette skyldes at verdien av forpliktelse og tradisjon er større i landbruket enn befolkningen generelt.

Når jeg bruker risikosport om kjærlighet i landbruket er jeg nok mer i det følelsesmessige landskapet enn det juridiske og formelle.

Jeg er mer opptatt av at parforholdet og familien er det viktigste driftsmiddelet bønder investerer i.

Det er jo ingen nyhet at vi alle trenger å vite oss elsket. Både barnet og den gamle i et langt parforhold trenger å bli bekreftet i å være betydningsfull for en annen.

Vennskap og glede er sentralt i godt fungerende parforhold. Disse parene prioriterer tid sammen, har øye for vennskapet, beskytter hyggelige stunder og kan le sammen. Disse parene er raus med hverandre og tar vare på glede og vennskap. De er gode



på oppmerksomhet og berøring. De støtter hverandre med hjelp, oppmuntringer og gode råd.

Slik blir vennskapet en støtte når paret må takle vanskeligheter i fellesskap.

Gardslivet har i seg mange forventninger

Dessverre er forventningene ofte både ubevisste, utydelige, uuttalte og ikke minst urealistiske. Forventningene kommer fra oss selv, partneren og familien. Både egen familie og svigerfamilien. Tidligere kjæreste-forhold kan og representere forventninger. Paret lever ikke på en øde øy, men er påvirket av omgangskrets og kulturbakgrunn.

Slik kan vi tenke parforholdet som en vedvarende vandring hvor vi stadig får nye erfaringer og oppdager nye måter å forstå på.

Oppgaven er å ta grep om forventningene så de ikke river ned betydningsfulle parforhold og skaper ødeleggende konflikter. Det er viktig å rydde opp fra det vi kan kalle småting og bli bevisst hva som skjer med en selv og parforholdet.

Det har gått for langt når samlivet blir preget av de vanskelige følelsene med de vonde kranclingene og natten ikke er lang nok. Unnskyldninger og bortforklaringer skaper avstand også til egne barn, familien og venner. De gode båndene er i ferd med å bli slitt i stykker.

Samlivskurs for bondepar

– Vårt samlivskurs; Meg og deg - OSS livet ut? vil styrke vennskapet og gleden i parforholdet.

Fokus i denne artikkelen er på samlivsbrudd i landbruket. De som har erfart dette har sine fortellinger å dele. Noen omtaler det som sorgen man ikke sender blomster til. En venn av meg laget en liturgi og inviterte til en kirkelig ramme for avslutningen av deres ekteskap. Det kan være en hjelp til å gjøre seg ferdig med noe for å finne nytt mot til å gå videre.

Vi vet og at foreldre som praktiserer høflighet og respekt i samarbeidet om sine barn etter et samlivsbrudd, gjør det enklere for seg selv og barna. De styrker sin samlivshelse ved å bevisstgjøre seg disse holdningene i foreldresamarbeidet.

Landbruket trenger kjærligheten fra både menn og kvinner. Derfor hevder jeg at parforholdet er gardens viktigste driftsmiddel. Parforholdet bør kanskje være en egen konto i både investerings- og driftsbudsjettet etter dette?

Har du spørsmål eller kommentarer til denne artikkelen kan du kontakte Bent Rune Sinnes på mail: bent.rune@succession.no eller telefon 975 12 353.

Dette skaper kraftfulle og sterke parforhold. Derfor sier vi og at parforholdet og familien er det viktigste driftsmidlet bønder kan investere i. Kurset vekker interesse blant bønder og vi vet at innholdet er bra, sier Bengt Rune Sinnes i firmaet Succession.

Erfarer du at bondepar trenger samlivskurs?

Ja, bondepar er som alle andre par. Deltakerne på flere av våre kurs om generasjonsskifte i landbruket bekrefter også dette. Et kurs er noe helt annet enn terapi. Da er paret med på et kursopplegg hvor deres parforhold har fokuset. Vi går ikke inn i parets private tema, men leverer et kursopplegg som paret selv tar med seg.

Er det særlige utfordringer ved at en bor på en gard?

Det er vel flere forhold som kan gjøre det utfordrende ved å bo på en gard. Det som er noe av gleden kan og bli den store utfordringen. Da tenker jeg særlig på verdien med å stå i en tradisjon og det å være forpliktet på gardsdriften. Forholdet til foreldre og svigerforeldre er jo

en gjenganger. Andre utfordringer kan være at samboer eller ektefelle, som flytter til garden, ofte står med svakere eierrettigheter enn bonden. Slik kan både vennskap, glede og trivsel bli utfordret.

Ofte er den ene ektefellen(samboeren) hjemme og den andre ute på arbeid.

Utfordringer knyttet til dette?

Paret utfordres jo i dette på å dele fra hver sine hverdager. Noen bønder omtaler gardslivet som "eg og katten" og merker ensomheten i arbeidsdagen når den andre jobber utenfor garden. Den utearbeidende står i flere sosiale relasjoner som kan skape en ubalanse i forholdet. Dette er håndterlig, men slitsomt før man løser floken.

Mange driver deltidjordbruk. Hva med tidsklemma, når en i tillegg til gardsdriften skal være ute i arbeid?

Det er mye vi kan leve med når det er avklart og paret har en gjensidig anerkjennelse og forståelse for hverandre og sitt felles ansvar. Hvis par lever i konkurranse om tiden og hva de skal få delta på, blir det periodevis sårbart. For mer informasjon, se www.Succession.no/kurs.